

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/160/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217217400
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2217217400.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, právne zastúpeného: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, proti žalovanej: B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. E., o zaplatenie 22.273,59 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 23. apríla 2018, č.k. 8Csp/55/2017-95, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. v jeho časti týkajúcej sa zaplatenia úrokov 3,90% ročne zo sumy 22.273,59 eur potvrdzuje a vo zvyšku výrok II., ako aj výrok III. ruší a vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 22.273,59 eur spolu s úrokom z omeškania 5,05% ročne zo sumy 22.273,59 eur od 06.08.2015 do zaplatenia, úroky z omeškania 7.853,40 eur, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, výrokom II. žalobu o zaplatenie úrokov 3,90% ročne zo sumy 22.273,59 eur od 06.08.2015 do zaplatenia a úrokov 1.511,46 eur zamietol a výrokom III. žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania v rozsahu 90,44% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 52 ods. 1, ods. 3 a ods. 4, § 53, § 517 ods. 2, § 565, § 657 Občianskeho zákonníka, ust. § 503 ods. 1, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, vecne súd dôvodil, že žalobca sa žalobou podanou dňa 14.11.2017 domáhal zaplatenia žalovanej sumy s príslušenstvom titulom neuhradených záväzkov zo zmluvy o spotrebnom úvere. Žalovaná sa k žalobe nevyjadřila. Súd mal z pripojených dôkazov preukázané, že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 125.000,00 eur na základe zmluvy o spotrebnom úvere zo dňa 05.08.2013, ktorého účelom bolo nadobudnutie nehnuteľnosti alebo jej časti a žalovaná sa zaviazala splatiť ho v zmluvne dohodnutých splátkach po dobu 360 mesiacov. Z dôvodu riadneho nesplácania úveru žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru listom zo dňa 20.10.2014 ku dňu 14.11.2014. Dňa 15.07.2015 sa uskutočnila dražba nehnuteľností, a z výťažku dražby bola uhradená časť pohľadávky žalobcu v sume 66.014,38 eur, okrem toho rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 12C/444/2015 právoplatným dňa 22.06.2017 bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi časť dlhu zo zmluvy vo výške 35.000,00 eur spolu s úrokom a úrokom z omeškania. Súd prvej inštancie posúdil predmetnú zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu uzavretú medzi dodávateľom a spotrebiteľom, keďže úver bol poskytnutý na nadobudnutie nehnuteľnosti, preto tento zmluvný vzťah nepodlieha zákonným ustanoveniam o spotrebiteľských úveroch. Žalobca preukázal existenciu žalovanej sumy 22.273,59 eur ako zvyšnej časti dlhu z predmetnej zmluvy, ako aj platnosť zosplatenia v zmysle zák. ust. § 565 a 53 Obč. zák. a zároveň

preukázal aj omeškanie žalovanej s plnením dlžnej sumy 22.273,59 eur od 06.08.2015 do zaplatenia a tiež omeškanie do 05.08.2015, ktoré vyčíslil v sume 7.853,40 eur a to v zmysle zák. ust. §517 ods. 1 Obč. zák. V tomto rozsahu bolo jeho žalobe vyhovené.

3. Pokiaľ ide o tú časť žaloby, ktorou sa žalobca domáhal aj úrokov z úveru vo výške 3.90 % ročne zo sumy 22.273,59 eur od 06.08.2015 do zaplatenia a vyčíslených úrokov 1.511,46 eur, v tomto rozsahu súd posúdil žalobu ako nedôvodnú. Uviedol, že tento záver vyplýva predovšetkým z ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je záväzok vrátiť úrok splatný „spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky“. Citované ustanovenie vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere. Vyplýva z toho, že zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by podľa názoru súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov. Podľa § 369 ods. 1 Obch. zák., ale aj podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. je totiž maximálna sadzba úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch (a tým aj vo vzťahoch so spotrebiteľom) kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchyliť (porov. judikát R 5/2000) a tým, že by sa veriteľovi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala. Takáto možnosť by bola pritom dostupná len veriteľom úverov a pôžičiek, keďže len tieto umožňujú dohodu o úroku na dobu užívania peňažných prostriedkov. Žalobcovi tak patrí úrok len za obdobie do zosplatenia, pričom prvoinštančný súd poukázal na rozhodnutie napr. Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/34/2017-148, aj sp. zn. 26Co/148/2017-67 a z uvedeného dôvodu nie je možné akceptovať argumentáciu žalobcu, že zosplatením nedochádza k zániku zmluvy, ale len ku zmene jej splatnosti. Podľa zmluvy o spotrebnom úvere mal byť úver aj s úrokmi splatený do 360 mesiacov, teda do toho času by patrili žalobcovi úroky z úveru. Žalobca však dlh zosplátnil, a stanovil tak lehotu kratšiu a preto aj úroky z úveru patria žalobcovi len do tejto kratšej lehoty splatnosti. Neobstojí argumentácia žalobcu, že v predchádzajúcom rozsudku mu boli priznané aj úroky z úveru. V danej veci dospel súd k záveru, že nie je možné aplikovať spôsob rozhodnutia z tohto rozsudku vzhľadom na vydanie medzičasom novej judikatúry v otázke úrokov z úveru. Výkladom zák. ust. § 503 ods. 1 Obch. zák. úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania, pričom súd poukázal na závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4Obo 143/98), ktoré boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co 30/2012-145 z 30.5.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia finančných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržiavanie jeho finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach má na strane veriteľa za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky

inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/34/2017-148 zo dňa 07.02.2018). Preto súd vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 CSP a 255 ods. 2 CSP a žalobcovi ako prevažne úspešnej strane priznal nárok na náhradu trov konania podľa pomeru jeho úspechu v spore.

4. Proti tomuto rozsudku a to voči výroku II. a výroku III. podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, dôvodiac tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že legitímnosť žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie úrokov vyplýva prima facie zo samotného znenie § 502 a 503 Obchodného zákonníka, a nesprávny je záver prvoinštančného súdu, že „výkladom zákonného ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania“. Súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp.zn. 4 Obo/143/1998 (u ktorého nesprávne uvádza, že bolo publikované pod R 59/1998). Právna veta tohto uznesenia NS SR, publikovaného v časopise Zo súdnej praxe pod č. 43/2000 znie, že „ Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania.“ Vzhľadom na citovanú právnu vetu je zrejmé, že závery prezentované súdom prvej inštancie nemajú oporu v tejto právnej vete, ani pri krajne extenzívnom výklade, pretože Najvyšší súd SR sa tu nezaoberal prípustnosťou paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky popri úrokoch z omeškania, práve naopak, predmetom odvolacieho konania bolo právne posúdenie, či veriteľovi možno priznať úroky z omeškania pri omeškaní dlžníka so splatením zmluvných úrokov, kde Najvyšší súd dospel k pozitívnemu záveru. Postup súdu prvej inštancie pri laxnom a nekritickom odkazovaní na výňatok z ratio decidendi ZSP 43/2000 a to bez komplexného zohľadnenia skutkových a právnych okolností daného prípadu, považuje odvolateľ za arbitrárny a argumentácia prvoinštančného súdu sa tak nesprávne opiera o rozhodnutie, nesúvisiace s meritom veci, ktoré nezohľadňuje ustálený doktrínálny výklad ust. § 502 a 503 Obchodného zákonníka a konštantnú rozhodovaciu prax súdov SR a ČR. Rovnako Ústavný súd SR v konaní vedenom pod sp.zn. IV. ÚS 476/2012 sa nezaoberal prípustnosťou paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky popri úrokoch z omeškania ale iba namietaným porušením základných práv sťažovateľky, keďže Ústavný súd SR nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov. Argumentácia súdu prvej inštancie je tak scestná a absurdná. V ďalšom odvolateľ poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.10.2014, sp.zn. 3Obdo/67/2013, v ktorom sa uvádza, že „záväzok platiť úroky ako odplatu (cenu) za poskytnutie peňažných prostriedkov je podstatnou časťou úverovej zmluvy a v prípade, ak dlžník neplní dohodnutý záväzok zo zmluvy, veriteľovi nezaniká nárok na úrok z omeškania. Oba tieto inštitúty je treba dôsledne odlišovať, jednak ich podstatou ako aj funkciami a na úrok z omeškania má veriteľ zákonný nárok... Podľa § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka platí, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona“. Poukazuje tiež na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.06.2007 sp.zn. 33 Odo 657/2005, podľa ktorého „při peněžité půjčce lze platně dohodnout zmluvní úroky nejen pro dobu její splatnosti, nýbrž i pro dobu kdy je dlužník s jejich splacením v prodlení; právo věřitele požadovat současně úroky z prodlení tím není dotčeno“, podobne poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 24.07.2014 sp.zn. 33Cdo 1401/2014, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 25.09.2003 sp.zn. 33 Odo/518/2003 s tým, že povinnosť dlžníka platiť úroky až do doby skutočného vrátenia poskytnutého úveru veriteľovi, potvrdzujú aj viaceré rozhodnutia krajských súdov SR (napr. rozhodnutie KS v Košiciach sp.zn. 1Co/393/2016, rozhodnutie KS v Žiline sp.zn. 11Co/65/2016, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 4Cob/146/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43Cob/186/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/83/2012 a ďalšie). Simultánne úročenie pohľadávky po splatnosti peňažného záväzku úrokom z omeškania a súčasne úrokom podľa § 502 Obchodného zákonníka nie je zákonom vylúčené. Odvolateľ považuje za absurdné, ak by sa takýmto spôsobom často úmyselným nesplatením úveru, mohol dlžník zbaviť svojej povinnosti platiť úroky. Závery súdu nezohľadňujú, že protiprávny stav vyvolala žalovaná svojím nezodpovedným správaním, pričom žiadosťou o okamžité splatenie úveru nedochádza k predčasnemu ukončeniu zmluvy. Úrok je cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, teda do doby reálneho vrátenia úveru veriteľovi. Vzhľadom na takto prezentované doktrínálne závery a rozhodovaciu prax, nemožno akceptovať údajnú neprípustnosť paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobcu úrokom z omeškania a súčasne riadnym zmluvným úrokom, opačným výkladom dochádza ad

absurdum k neodôvodnenému zvýhodneniu žalovanej v neprospech žalobcu. Súd prvej inštancie tiež dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď nepriznal žalobcovi úrok vo výške 1.511,46 eur, ktoré príslušenstvo pohľadávky predstavujú riadne úroky do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Ak aj prvoinštančný súd vyslovil právny názor, že žalobca nemá nárok na riadne úroky po splatnosti, neexistuje žiaden právny dôvod, prečo by mu nemal priznať riadne úroky do zosplatenia úveru. Na základe uvedených skutočností odvolateľ navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobcovi v celom rozsahu vyhovieť.

5. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 8Csp/55/2017 bolo zaplatenie sumy 22.273,59 eur s príslušenstvom. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel v časti žalovanej istiny a úrokov z omeškania, zatiaľ čo pokiaľ ide o uplatnené úroky, návrh žalobcu zamietol. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti zamietnutia uplatnených úrokov z úveru a v časti náhrady trov konania.

8. Po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku a celého spisového materiálu odvolací súd konštatuje, že v podstatnom rozsahu zdieľa právne závery súdu prvej inštancie vo veci.

9. Súd prvej inštancie predovšetkým správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou uzatvorenou medzi žalobcom a žalovanou ako spotrebiteľský, keďže táto zmluva spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy. Systém ochrany spotrebiteľa zavedený smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnomernom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska ako vyjednávacej sily, tak úrovne informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah založený predmetnou úverovou zmluvou je nevyhnutné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka, ako aj zákonov o ochrane spotrebiteľa, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na uvedené vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ako i § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, prípadne príslušných ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa. Nemožno opomenúť ani § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchýliť od občiansko-právnej úpravy, ktorá by bola pre spotrebiteľa výhodnejšia na rozdiel od právnej úpravy obchodno-právnej. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitie pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z., definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 OZ), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

10. V preskúmvanej veci bolo podstatným posúdenie otázky nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatení, pričom v tejto otázke sa odvolací súd, opierajúc sa už o konštantnú judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť, stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania, pričom odvolací súd sa plne stotožňuje s argumentáciou predostretou v napadnutom rozhodnutí. Odvolateľ dôvodí v odvolaní, že záver o

neexistencii nároku na zmluvné úroky po zosplatnení úveru nevyplýva priamo z právnej vety rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98 <<http://merit.slv.cz/4Obo/143/98>>, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, to však neznamená, že súd nemôže podporne poukázať aj na časť odôvodnenia rozhodnutia iného súdu (hoci všeobecne právne nezáväznú), pokiaľ sám dostatočne vyargumentuje tam prezentovaný právny názor. V citovanom rozhodnutí obchodný senát Najvyššieho súdu jasne uviedol (hoci v inštrukcii pre súd prvej inštancie), že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. S týmto názorom sa odvolací súd stotožňuje.

11. Úrok z úveru po jeho zosplatnení žalobcovi tak aj podľa názoru odvolacieho súdu nepatrí. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru zo strany veriteľa v zmysle § 565 OZ zmluva o úvere zaniká, zaniká tak aj povinnosť spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie úroky dohodnuté v zmluve (ktoré majú akcesorický vzťah k hlavnej zmluve a nemožno ich požadovať za obdobie, v ktorom už zmluva o úvere neexistovala).

12. Tak ako uviedol okresný súd, vychádzajúc z ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je záväzok vrátiť úrok splatný "spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky". Citované ustanovenie podľa názoru súdu vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere. Inak povedané, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatnenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by podľa názoru súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka) alebo zmluvy o pôžičke (§ 657 a nasl. Občianskeho zákonníka) oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov. Maximálna sadzba úrokov z omeškania v spotrebiteľských zmluvách je pritom kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť (porov. judikát R 5/2000). Tým, že by sa veriteľovi dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala.

13. V uvedenom prípade je súčasťou zmluvy o úvere dojednanie o tom, že vznikom povinnosti platiť úrok z omeškania povinnosť platiť dohodnuté úroky nezaniká (čl. IV, bod 5 zmluvy), treba ale uviesť, že ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršujú jeho postavenie.

14. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právny názor vyslovený Krajským súdom v Prešove v rozsudku z 30.06.2015, sp. zn. 6Co/190/2014, v ktorom sa tento odvolací súd nastolenou otázkou priznania úrokov z úveru po zosplatnení istiny podrobne zaoberal, a s ktorého právnym názorom sa aj tunajší odvolací súd stotožňuje. Uviedol, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul

mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

15. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalobcu nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu v tejto otázke odchyliť a nemohol preto dať za pravdu odvolateľovi. Preto považoval napadnutý zamietajúci rozsudok v časti požadovaného úroku z úveru za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru za vecne správny a v tejto časti ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Vo zvyšku však odvolací súd musel dať odvolateľovi za pravdu, pretože vzhľadom k vyššie vyslovenému právnemu názoru súdu, bolo potom namieste v danej veci priznať žalobcovi tú časť úroku z úveru, ktorý bol kapitalizovaný ku dňu zosplatnenia úveru. Z rozsudku prvoinštančného súdu vôbec nevyplýva, z akého dôvodu zamietol žalobu v časti uplatneného úroku 1.511,46 eur. Žalobca si v predmetnom konaní uplatnil kapitalizovaný úrok vo výške vyčíslenej sumou 1.511,46 eur, ktorá síce nebola žalovanou v konaní rozporovaná, ako však vyplýva z obsahu žaloby, uvedený úrok bol kapitalizovaný nie do dňa predčasného zosplatnenia úveru (ku ktorému došlo ku dňu 14.11.2014) ale za obdobie až do 05.08.2015, kedy došlo k započítaniu výťažku z vykonanej dražby. Žalobcovi by teda správne mala patriť iba taká časť z takto vyčísleného kapitalizovaného úroku, ktorá spadá do obdobia pred 14.11.2014, jej výšku však je povinný žalobca vyčíslieť a preukázať. Nakoľko v tomto smere nebolo súdom vykonané žiadne dokazovanie a dôvod zamietnutia celej takto uplatnenej sumy z odôvodnenia rozsudku okresného súdu nevyplýva, je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný, a preto ho odvolací súd za použitia ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP v uvedenej časti výroku II. ako aj v závislom výroku o trovách konania (výrok III) zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec v zrušenej časti opätovne prejedná, ustáli skutkové zistenia týkajúce sa uplatneného kapitalizovaného úroku v sume 1.511,46 eur, vykonané dôkazy náležite vyhodnotí, vec opätovne posúdi aj s prihliadnutím na argumenty žalobcu a následne vo veci opätovne rozhodne. Svoje právne závery súd oprie o skutkové zistenia vyplývajúce z konkrétneho prejednávaného prípadu a náležite ich odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní. V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

18. Uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).